

Betreft: Bijdrage van de duurzame energiesector aan de formatiebesprekingen

Geachte heren Wijers en Buma,

Namens de duurzame opwek- en opslagsector leveren wij graag een bijdrage aan de gesprekken over de vorming van een nieuw kabinet. Komende regeerperiode is het mogelijk om te kiezen voor energieonafhankelijkheid, de energierekening te verlagen en ruimte te bieden voor economische groei. Wij hopen dat onze inzichten kunnen bijdragen aan duurzaam beleid dat Nederland vooruithelpt en wensen u en de betrokken partijen veel wijsheid in deze formatie.

Uitdagingen en kansen op weg naar een schoon, betaalbaar en betrouwbaar energiesysteem

Toen de energieprijzen omhoogschoten na de Russische inval in Oekraïne, werd pijnlijk duidelijk hoe afhankelijk Nederland nog is van geïmporteerde fossiele energie. De prijsschokken troffen burgers, bedrijven en de overheid. Tegelijkertijd daalden de kosten van duurzame energietechnologie zodanig dat ons elektriciteitsgebruik inmiddels voor de helft afkomstig is uit duurzame Nederlandse bronnen. Nu is hét moment om elektrificatie door te zetten.

De wereldwijde markt voor duurzame energietechnologie groeit explosief en zal de komende jaren nog verder versnellen. De vraag is dan ook niet alleen welke ambitie Nederland zelf heeft, maar welke positie we innemen in de internationale concurrentiestrijd om toekomstige welvaart en strategische autonomie. Nederland en Europa zijn uitstekend gepositioneerd om de concurrentie met China aan te gaan.

Netcongestie vormt een grote uitdaging die het Nederlandse ondernemersklimaat onder druk zet. Bedrijven die willen elektrificeren kunnen niet altijd terecht bij de netbeheerder voor een grotere aansluiting, waardoor steeds meer ondernemers zelf duurzame energie gaan opwekken. Dat verlaagt hun energierekening en creëert ruimte om te groeien. Een volgend kabinet moet deze ontwikkeling ondersteunen door duurzame lokale opwek eenvoudiger en aantrekkelijker te maken.

De afgelopen jaren ontbrak het aan koersvast langetermijnbeleid voor de energietransitie. Door nu duidelijke richting en stabiele randvoorwaarden te bieden, kan een nieuw kabinet onze energieonafhankelijkheid vergroten, de energierekening te verlagen en onze economie versterken.

Wat moet er daarom concreet gebeuren:

- **Langetermijnzekerheid en coördinatie:** Stel duidelijke klimaatdoelen voor 2035 en 2040 en zorg voor een nationaal coördinatiekader waarin opwek, vraag en netinfrastructuur synchroon groeien. Dit voorkomt vertraging en verhoogt investeringsbereidheid bij private bedrijven.
- **Vraagcreatie verduurzaming van de industrie:** Elektrificatie is de voorkeursroute voor de verduurzaming van de industrie. Verlaag de nettarieven voor afnemers om elektrificatie aantrekkelijker te maken en te versnellen.

- **Investeringszekerheid via CfD's:** De businesscase voor opwekprojecten staat onder druk door lage stroomprijzen en hoge nettarieven. Introduceer daarom vanaf 2027 Contracts for Difference (CfD) als instrument om investeringszekerheid te bieden voor duurzame opwekprojecten.
- **Versnelling van duurzame opwek op land en zee:** Zorg voor aantrekkelijke tenders voor opwek op zee zodat indieners scherpere biedingen kunnen indienen. Maak ruimte voor zonneparken op voorkeurslocaties en zorg voor landelijke normen voor wind op land op basis van geluid en slagschaduw.
- **Opslag en flexibiliteit:** Stel een nationaal opslagdoel vast en stimuleer investeringen in batterijen en conversietechnologie door barrières weg te nemen. Zo benutten we onze zelf opgewekte stroom op elk moment van de dag. Ontwikkel een techniekneutraal capaciteitsmechanisme voor leveringszekerheid.
- **Draagvlak en betaalbaarheid:** Ontwikkel nieuwe prikkels voor huishoudens om met eigen verbruik zonnestroom terug te verdienen. Zo blijft zonne-energie aantrekkelijk na de afschaffing van de salderingsregeling en wordt het laagspanningsnet ontlast. Verbeter het voorstel voor de implementatie van de Energy Performance of Buildings Directive in Nederland, zodat er geen kansen worden gemist voor het benutten van dakoppervlak.
- **Europese samenwerking en standaardisatie:** Zorg voor harmonisatie van CfD's en waterstofbeleid, eerlijke kostenverdeling tussen lidstaten en Europese standaardisatie van technologie. Dit versterkt leveringszekerheid en strategische autonomie. Investeer in strategische productiecapaciteit voor zon, wind en opslag in Nederland.

Wij helpen de formerende partijen graag om de Nederlandse economie te versterken met duurzame energie. Wij staan klaar om samen met overheid en netbeheerders de energietransitie uit de papieren plannen te halen en te vertalen naar zichtbare resultaten in de praktijk.

In deze bijlage vindt u een nadere toelichting van wat wij nodig achten om de duurzame energiesector te ondersteunen.

Met vriendelijke groet,

Wijnand van Hooff, directeur Holland Solar
Jan Vos, voorzitter NedZero
Jeroen Neefs, directeur Energy Storage NL